

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 242/2012-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. júla 2012 predbežne prerokoval sťažnosť PhDr. M. P., P., zastúpenej advokátkou JUDr. I. R., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 5 To 23/2011 a jeho rozsudkom zo 7. septembra 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť PhDr. M. P. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. decembra 2011 faxom a 27. decembra 2011 poštou doručená sťažnosť PhDr. M. P., P. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a

základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 To/23/2011 a jeho rozsudkom zo 7. septembra 2011.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 1 T 72/2006 z 24. februára 2011 bol obžalovaný Ing. F. P. – manžel sťažovateľky (ďalej len „obžalovaný“) podľa § 285 písm. b) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) oslobodený spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Prešov (ďalej len „okresná prokuratúra“) sp. zn. 1 Pv 546/05 z 31. júla 2006 pre skutok kvalifikovaný ako trestný čin násillia proti skupine obyvateľov a proti jednotlivcovi podľa § 197a ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) a tiež bol podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku oslobodený spod tej istej obžaloby prokurátora okresnej prokuratúry aj pre skutok kvalifikovaný ako trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona z dôvodu, že *„nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný“*.

Na základe riadne a včas podaného odvolania prokurátora proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 1 T 72/2006 z 24. februára 2011 krajský súd, považujúc toto odvolanie za čiastočné dôvodné, na verejnom zasadnutí rozsudkom sp. zn. 5 To 23/2011 zo 7. septembra 2011 v zmysle § 321 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku zrušil rozsudok okresného súdu v jeho druhom výroku a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku rozhodol tak, že obžalovaného podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku spod obžaloby pre skutok právne kvalifikovaný ako trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 tiež oslobodil, avšak z dôvodu, že *„skutok nie je trestným činom“*.

Sťažovateľka sťažnosťou podanou ústavnému súdu namieta, že napádaný rozsudok krajského súdu jej nebol doručený, a porušenie označeného základného práva zaručeného ústavou a práva zaručeného dohovorom odôvodňuje okrem iného najmä takto:

„... Odvolací súd na jednej strane ustálil skutkový záver, že objektívne zistený lekársnym vyšetrením vykonaným dňa 5. 11. 2003 bol ustálený následok cirkulárneho pomliaždenia krku u poškodenej. ... Pokiaľ ide o dobu liečenia túto, vychádzajúc zo znaleckého posudku MUDr. I. P., stanovil na 5 až 7 dní. Poukázal na to, že pre naplnenie objektívnej stránky trestného činu ublíženia na zdraví sa vyžaduje spôsobenie poruchy zdravia takej intenzity, ktorá vyžaduje dobu liečenia minimálne 7 dní.

... Zo znaleckého posudku podaného MUDr. P. V., znalcom z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie chirurgia traumatológia, plastická chirurgia č. 2008/04, na podanie ktorého bol znalec ustanovený uznesením vyšetrovateľa Úradu justičnej a kriminálnej polície OR PZ v Prešove zo dňa 8. 9. 2004, v konaní sp. zn. ČVS: ORP-407/1-OVK-PO-2004 Mo vyplýva, že priemerná doba liečenia predmetného pomliaždenia krku v tomto konkrétnom prípade (v prípade sťažovateľky) sa pohybuje v rozmedzí 7 - 10 dní, s čím koreluje doba práceneschopnosti.

... Na hlavnom pojednávaní... konanom dňa 5. 12. 2006 bol vypočutý znalec MUDr. P. V., ktorý výslovne uviedol, že pri poranení na krku je priemerná doba liečby takéhoto poranenia 7 až 10 dní. Na tom istom hlavnom pojednávaní bol vypočutý aj znalec MUDr. I. P., z ktorého výpovede vyplynulo, že cirkulárne pomliaždenie krku, aké bolo v tomto prípade, sa lieči spravidla 5 až 7 dní. ...

Z doposiaľ uvedených skutočností je zrejmé, že podstatnou otázkou pre posúdenie, či skutok, o ktorom odvolací súd nemal pochybnosti, že sa ho obžalovaný dopustil, spôsobil sťažovateľke poškodenej poruchu zdravia, ktorá si vyžadovala dobu liečenia minimálne 7 dní, alebo doba liečby nedosiahla 7 dní. V konaní boli vykonané dve skupiny dôkazov o tejto otázke.

... Ako výslovne uviedol Krajský súd v Prešove, Okresný súd nemal prihliadať aj na znalecký posudok podaný MUDr. V., z tohto dôvodu, že tento nebol pribratý ako znalec do tohto konania. Tento záver odvolacieho súdu nie je správny. Znalec MUDr. P. V. bol ustanovený... v konaní, ktoré bolo vedené pod sp. zn. ČVS: ORP-407/1-OVK-PO-2004 Mo v trestnej veci vedenej ÚJaKP OR PZ Prešov pre trestný čin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 215 ods. 1 písm. a) ods. 2 písm. d) Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005, v ktorom bola poškodená sťažovateľka a obvinený Ing. F. P. Toto trestné stíhanie začalo dňa 28. 5. 2004. Uznesením zo dňa 11. 10. 2004 bola táto trestná vec postúpená na Obvodný úrad v

Prešove. Na základe podnetu sťažovateľky zo dňa 28. 1. 2005 označenej ako sťažnosť na dodržiavanie zákonnosti pri vyšetrowaní... prokurátorka Krajskej prokuratúry v Prešove vydala Okresnej prokuratúre v Prešove pokyn... Na základe týchto skutočností bolo uznesením vyšetrowateľa PZ ÚJaKP Prešov sp. zn. ČVS: ORP-326/1-OVK-PO-2005 zo dňa 19. 4. 2005 opätovne začaté trestné stíhanie... Výsledkom tohto trestného stíhania bola obžaloba podaná prokurátorom v trestnej veci, ktorej sa týka táto sťažnosť. Je teda nesporné, že znalecký posudok bol MUDr. P. V. podaný v rovnakej trestnej veci, v akej bol podaný znalecký posudok MUDr. I. P. Ako samotný znalec MUDr. I. P. podotýka vo svojom znaleckom posudku, na zranenie zo dňa 5. 11. 2003 bol už vypracovaný znalecký posudok pod inou spisovou značkou. Totožnosť skutku, aj totožnosť strán, trestného konania, však bola zachovaná. V tejto súvislosti teda nemožno prisvedčiť odvolaciemu súdu, že ide o znalecký posudok, ktorý nebol podaný v tejto trestnej veci.

... Je nepochybné, že znalecký posudok znalca MUDr. P. V. bol súčasťou trestného spisu.

... Z napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu je zrejmé, že v odôvodnení rozsudku súd neuviedol, akými úvahami sa spravoval pri hodnotení dvoch navzájom si odporujúcich dôkazov, a to znaleckého posudku MUDr. I. P. a znaleckého posudku MUDr. P. V., či už pri jeho považovaní za znalecký posudok, alebo za listinný dôkaz. Takéto úvahy v ňom absentujú preto, lebo ako výslovne súd uviedol, tento znalecký posudok nebral do úvahy (ale ani výpovede MUDr. P. V. v konaní, aj na hlavnom pojednávaní), teda pri hodnotení naň nijakým spôsobom neprihliadal...“

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Právo sťažovateľky PhDr. M. P. vo veci porušenia

- jej práva na spravodlivé súdne konanie zakotvené v článku 6 ods. 1 vety prvej Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

- a domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva zakotvené v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky,

bolo rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5 To/23/2011 zo dňa 7. 9. 2011 a postupom, ktorý mu predchádzal, porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Krajskému súdu v Prešove pokračovať v porušovaní namietaných práv sťažovateľky.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozsudok krajského súdu v Prešove sp. zn. 5 To/23/2011 zo dňa 7. 9. 2011 a vracia vec Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľke všetky trovy tohto konania.“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie ústavný súd nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo

návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky o porušení základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vednom pod sp. zn. 5 To 23/2011 a jeho rozsudkom zo 7. septembra 2011, k porušeniu ktorých malo dôjsť tým, že krajský súd svoje skutkové zistenia, pokiaľ ide o ustálenie doby liečenia sťažovateľky, oprel výlučne o znalecký posudok MUDr. I. P., znalca z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvie chirurgie, traumatológie, podľa ktorého si poranenia sťažovateľky, ktoré jej mali byť spôsobené skutkom obžalovaného, vyžadovali čas liečenia len v trvaní 5 až 7 dní, pričom sa vôbec nevyporiadal so závermi MUDr. P. V. (znalca z toho istého odvetvia), podľa ktorého si poranenia sťažovateľky vyžadovali liečenie v trvaní 7 až 10 dní, resp. tieto vôbec nevyhodnotil, dôsledkom čoho krajský súd vec aj nesprávne právne posúdil, keď uzavrel, že skutok obžalovaného nie je trestným činom, a preto ho spod obžaloby oslobodil.

Ústavný súd v prvom rade poznamenáva, že sťažovateľkou napadnutý rozsudok krajského súdu je vo svojej podstate rozhodnutím o vine a treste. Odvolací súd (podobne ako okresný súd) obžalovaného neuznal vinným zo spáchania trestných činov, pretože dospel k záveru, že skutky, pre ktoré bol trestne stíhaný, nie sú trestnými činmi [§ 285 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku], a preto ho spod obžaloby oslobodil.

Zároveň je potrebné zdôrazniť, že sťažovateľka, ako to sama v sťažnosti podanej ústavnému súdu uviedla, „... si v trestnom konaní právo na náhradu škody neuplatnila...“, čo viedlo k tej skutočnosti, že rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým bol obžalovaný spod obžaloby oslobodený, neobsahoval výrok týkajúci sa náhrady škody.

Podľa § 307 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ak tento zákon neustanovuje inak, rozsudok môže odvolaním napadnúť poškodený pre nesprávnosť výroku o náhrade škody.

Pretože sťažovateľka v zmysle ustanovení príslušného procesného predpisu nemohla napadnúť rozsudok súdu prvého stupňa, nemohla byť ani osobou iniciujúcou odvolacie (druhostupňové) konanie, ktorého výsledok napáda sťažnosťou pred ústavným súdom.

Aj keď ústavný súd nemal žiadnu pochybnosť o tom, že sťažovateľka bola aj v odvolacom konaní ako strana konania oprávnená požívať všetky práva, ktoré jej Trestný poriadok ako poškodenej priznáva, reálne uplatnenie týchto práv bolo limitované absenciou uplatnenia si práva na náhradu škody v trestnom konaní.

Inými slovami, keďže sťažovateľka si náhradu škody v trestnom konaní neuplatnila, nebola osobou, ktorá by rozsudok okresného súdu mohla napadnúť riadnym opravným prostriedkom, teda predmetnom napádaného druhostupňového konania v tomto konkrétnom prípade nebola záležitosť, ktorá by sa bezprostredne dotýkala práv sťažovateľky (konanie sa týkalo rozhodovania o „vine a treste“), a z tohto dôvodu už vôbec nemohla napadnúť postup a rozhodnutie krajského súdu sťažnosťou podanou ústavnému súdu pre porušenie jej základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľky dospel k záveru, že sťažovateľka nie je osobou oprávnenou podať sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy pre porušenie jej základného práva proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 5 To 23/2011 zo 7. septembra 2011, čo bolo dôvodom na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanej niekým zjavne neoprávneným.

Pokiaľ ide o námietku nedoručenia rozsudku krajského súdu sťažovateľke, je potrebné poukázať na ustanovenie § 173 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého rovnopis rozsudku sa doručí obžalovanému, prokurátorovi, poškodenému, ktorý uplatnil nárok na náhradu škody, zúčastnenej osobe, a to aj keď boli pri vyhlásení rozsudku prítomní.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd nemal pochybnosť o správnosti postupu všeobecných súdov v súvislosti s doručovaním druhostupňového rozhodnutia (forma

rozsudku) stranám trestného konania, pretože aj doručenie rozsudku poškodenému je podmienené uplatnením si nároku na náhradu škody spôsobenej trestným činom.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej základné právo na súdnu a inú právnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy (obdobne právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru) všeobecný súd nemôže porušiť, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi vzťahujúcimi sa na konkrétne konanie (napr. II. ÚS 181/06). Ak teda orgán štátu aplikuje platný právny predpis, jeho účinky (dôsledky) použitia nemožno považovať za porušenie základného práva alebo slobody (II. ÚS 81/00, II. ÚS 63/03). Ústavný súd preto konštatuje, že ak sťažovateľka namietala porušenie práv v súvislosti s nedoručením rozhodnutia krajského súdu jej osobe, je sťažnosť v tejto časti zjavne neopodstatnená pre absenciu akejkoľvek príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie, čo bolo dôvodom na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pretože sťažnosť sťažovateľky bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jej ďalšími požiadavkami, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia práva alebo slobody, k čomu v danom prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. júla 2012